

Obsah

PŘEDMLUVA	5
A. ÚVOD	
Zdeněk Měřinský: Studium hmotné kultury středověku – cíl, nebo prostředek?	9
Jozef Labuda: Materiálna kultúra banského mesta v stredoveku – príklad Banskej Štiavnice	43
B. HMOTNÁ KULTURA	
Ivona Vlkolinská: K niektorým aspektom výskytu keramiky na pohrebisku v Nitre-Lupke.	51
František Gabriel-Ivan Peřina: Problémy vývoje keramiky ve středním Pojizeří.	71
Michaela Balášová: Nálezy kameniny z hradu v Kadani.	85
Jan Pícka-Jindra Hůrková-Pavčina Schneiderwinklová: Odpadní jímký z Kašperských Hor	103
Petr Kočár-Romana Kočárová-Libor Petr: Rostlinné zbytky z výplní středověkých jímek z Kašperských Hor	161
Zdeňka Měchurová: Drobná středověká plastika konička na Moravě	173
Irena Loskotová: Středověké reliéfní kachle jako pramen hmotné kultury (Morava)	189
Markéta Tymonová: Středověké reliéfní kachle jako pramen hmotné kultury (Slezsko).	209
Dana Menoušková: Motiv bájného gryfa na reliéfech moravských a slezských středověkých komorových kachlů	225
Čeněk Pavlík-Michal Vitanovský: Invalidé na středověkých kachlích.	245
Zdeněk Dragoun: Kachle z Karlova mostu.	255
Marta Mácelová: Nepublikovaný súbtor neskorogotických kachlic z Dolnej ulice v Banskej Bystrici.	269
Ján Zachar: Archeologický výskum na Hornej ul. č. 2 v Banskej Bystrici	285
Denisa Divileková-Miloš Gregor: Mineralogicko-technologická charakteristika gotických a renesančných neglazovaných kachlic z hradu Devín	301
Eva Kamenická: Nové nálezy raně gotické mozaikové dlažby v areálu kláštera v Plasích	319
Peter Nagy-Marián Čurný: Stredoveké a včasnónovoveké keramické dlaždice zo Slovenska	347
Jana Gryc: Zespól gotyckich plytek posadzkowych z Góry Zamkowej w Cieszynie	359
Ivana Boháčová-Jiří Hošek: Raně středověké nože ze Staré Boleslavi	367
Rastislav Rusnák: Novšie nálezy stredovekých kovových predmetov z Košíc	393
Petr Žákovský: Hromadný nález nejstarších platněrských prací z území Moravy (?)	409
Tadeusz Grabarczyk: Uzbrojenie w konnej rocie Aleksandra Sewera z 1498 roku	445
Miroslav Pertl: Nejstarší středověká zbroj ze sbírek Státního hradu a zámku Frýdlant	455
Milena Bravermanová: Geometricky zdobená tkanina z královské hrobky v katedrále sv. Víta.	463
František Kostrouch: Středověké dýchové misky z Olomouce	483
C. VÝROBNÍ OBJEKTY	
Jiří Crkal-Eva Černá: Nové objevy v Krušných horách – zaniklé středověké sklárny na k. ú. Vý- sluní, okr. Chomutov.	503
Marián Čurný-Peter Romsauer: Stredoveká tehelňa v Chotíne	523
D. CÍRKEV	
Martin Čechura: Církevní hmotná kultura v archeologických pramenech	543
Drahomíra Frolíková-Kalízová: Bronzový křížek z Uherského Hradiště.	563
Linda Foster-Helena Koenigsmarková: Nález poutního odznaku na hradě v Bečově nad Tep- lou.	575
Martin Čechura-František Frýda: Středověký „Schalenstein“ z Albrechtic.	587

Martin Omelka–Otakara Řebounová–Věra Šlancarová: Poznámky k pohřební výbavě a její symbolický význam pro obyvatele barokních Čech a Moravy	591
E. SÍDLIŠTĚ – VSI	
Luděk Galuška: K otázce osídlení Starého Města – Veligradu v době po zániku Velké Moravy Mladohradištní keramika z lokality „Na Zahrádkách“	605
Milan Hanuliak–Vladimír Mináč: Charakteristika sídliska z prelomu včasného a vrcholného středověku v Senci-Svätom Martine	639
Tomáš Klír–Hauke Kenzler: Srovnávací studium areálů zaniklých středověkých vesnic na základě analýz fosforečnanů. Zaniklá středověká vesnice Schwarzenbach u Chebu	657
F. STAVBY	
Miroslav Plaček: Povrchový průzkum méně známých sídel šlechty rakouského horního Po-dyjí	683
Tomáš Durdík: Brány hradu Pořešín	695
Zdeněk Škrabal–Eva Škrabalová–Zdeněk Vácha–Radim Vrla: Shrnutí novějších zjištění ke stavebnímu vývoji severního traktu hradu Pernštejna	711
Jiří Varhaník–Jan Zavřel: Hrad Rabí – doposud opomíjené poznatky ze starších průzkumů z Geofondu Praha	725
Štefan Oriško: Středověká tehlová architektúra na Slovensku	733
Bibiana Pomfyová: Středověká sakrálna architektúra v regióne Gemer a Malohont	745
Jozef Labuda–Martin Miňo: Nález radničnej kaplnky sv. Anny v Banskej Štiavnici	763
Bořivoj Nechvátal: Archeologický výzkum kostela sv. Markéty ve Strakonících	775
Zdeněk Schenk–Jan Mikulík: Nové poznatky z výzkumu kostela sv. Maří Magdaleny v Před-mostí	793
Jiří Bouda–Hana Hanzlíková–Markéta Sochorová: Příspěvek k poznání stavebního vývoje zámku Hradiště v Blovicích	803
G. OSTATNÍ	
Pavel Šebesta: Hygiena ve středověkém Chebu	815
Petr Charvát: Pražští Židé a první křížová výprava	835
Zdeňka Sůvová–Marie Wasková: Černá kočka, bílý kocour. Osteologické nálezy kočky domácí ve středověku a novověku a malý exkurz k reflexi kočky v českých zemích ve středověku a raném novověku z pohledu historika	839
KRONIKA	
Jaroslav Špaček na poloviční cestě k sedmdesátce († <i>Ludvík Skružný</i>)	857
Za PhDr. Václavem Hanuliakom (<i>Michal Slivka</i>)	861
Odešel kolega PhDr. Ludvík Skružný (1937–2009), archeolog, etnograf, muzejní pracovník (<i>Jaroslav Špaček</i>)	862
Vzpomínka na Ivana Borkovského (<i>Bořivoj Nechvátal</i>)	864
Za akademikem Bohuslavem Chropovským (<i>Matej Ruttkay</i>)	867
RECENZE A ZPRÁVY O LITERATUŘE	
Irena Loskotová: Věra Souchopová–Karel Stránský: Tajemství dávného železa	868
SEZNAM AUTORŮ	870
ZKRATKY	872

Inhalt

VORWORT (<i>František Frýda</i>)	5
A. EINFÜHRUNG	
Zdeněk Měřínský: Das Studium der Sachkultur des Mittelalters – Ziel oder Mittel?	9
Jozef Labuda: Die Sachkultur der Bergbaustadt im Mittelalter am Beispiel Banská Štiavnica (Schemnitz) Auswahl der Sachkultur	43
B. SACHKULTUR	
Ivona Vlkolinská: Zu einigen Aspekten der Keramikfunde vom Burgwall in Nitra-Lupka	51
František Gabriel – Ivan Peřina: Probleme der Keramikentwicklung in der mittleren Isergegend (Pojizeří)	71
Michaela Balášová: Steinzeugfunde von der Burg in Kadaň (Kaaßen)	85
Jan Pícka – Jindra Hůrková – Pavlína Schneiderwinklová: Abwassergruben aus Kašperské Hory (Bergreichenstein)	103
Petr Kočár – Romana Kočárová – Libor Petr: Pflanzenreste aus der Verfüllung mittelalterlicher Gruben aus Kašperské Hory (Bergreichenstein)	161
Zdeňka Měchurová: Mittelalterliche Kleinplastiken von Pferdchen in Mähren. Überlegungen und Beobachtungen	173
Irena Loskotová: Mittelalterliche Reliefkacheln als Quelle für die materielle Kultur (Mähren)	189
Markéta Tymonová: Mittelalterliche Reliefkacheln als Quelle der Sachkultur (Schlesien)	209
Dana Menoušková: Das Motiv des Fabeltiers Greif auf mährischen und schlesischen Blattnapfkacheln.	225
Čeněk Pavlík – Michal Vitanovský: Invaliden auf mittelalterlichen Kacheln	245
Zdeněk Dragoun: Kacheln von der Karlsbrücke	255
Marta Mácelová: Ein nicht veröffentlichter Komplex spätgotischer Kacheln aus der Dolná-Str. in Banská Bystrica	269
Ján Zachar: Die archäologische Grabung in der Oberen Gasse (Horná) Nr. 2 in Banská Bystrica.	285
Denisa Divileková – Miloš Gregor: Mineralogisch-technologische Charakteristika gotischer und renaissancezeitlicher unglasierter Kacheln von der Burg Devín	301
Eva Kamenická: Neue Funde eines frühgotischen Mosaikpflasters im Klosterareal in Plasy	319
Peter Nagy – Marián Čurný: Mittelalterliche und frühneuzeitliche Keramikpflastersteine aus der Slowakei	347
Jana Gryc: Die Kollektion gotischer Fußbodenpflaster vom Schlossberg in Teschen	359
Ivana Boháčová – Jiří Hošek: Frühmittelalterliche Messer aus Stará Boleslav (Altbunzlau)	367
Rastislav Rusnák: Die neuesten Funde mittelalterlicher Metallgegenstände aus Košice	393
Petr Žákovský: Ein Sammelfund der ältesten Plattnerarbeiten auf mährischem Gebiet?	409
Tadeusz Grabarczyk: Arms and armour in the mercenary unit of captain Alexander Sewer from year 1498	445
Miroslav Pertl: Die ältesten mittelalterlichen Rüstungen aus den Sammlungen der Staatlichen Burg Friedland (Frýdlant)	455
Milena Bravermanová: Geometrisch verziertes Gewebe aus dem Königsgrab im Veitsdom	463
František Kostrouch: Mittelalterlichen Daubenschalen aus Olomouc	483
C. PRODUKTIONSOBJEKTE	
Jiří Crkal – Eva Černá: Neue Entdeckungen im Erzgebirge – wüstgelassene mittelalterliche Glashütten im Katastergelände Výsluní (Sonnenberg), Bezirk Chomutov.	503
Marián Čurný – Peter Romsauer: Eine mittelalterliche Ziegelei in Chotín	523
D. KIRCHE	
Martin Čechura: Die kirchliche Sachkultur in archäologischen Quellen	543
Drahomíra Frolíková – Kaliszová: Das kleine Bronzekreuz aus Uherské Hradiště (Ungarisch Hradisch)	563

Linda Foster–Helena Koenigsmarková: Der Fund eines Pilgerzeichens auf der Burg in Bečov nad Teplou.....	575
Martin Čechura–František Fryda: Der mittelalterliche „Schalenstein“ aus Albrechtice	587
Martin Omelka–Otakara Řebounová–Věra Šlancarová: Die Bemerkungen zur Grabsstatue und ihre symbolische Bedeutung für die Bevölkerung Böhmens und Mährens im Barock	591
E. SIEDLUNGEN – DÖRFER	
Luděk Galuška: Zur Frage der Besiedelung von Staré Město–Veligrad in der Zeit nach dem Untergang Grossmährens	605
Milan Hanuliak–Vladimír Mináč: Charakteristik der Siedlungen von der Wende des Früh- und Hochmittelalters in Senec–Svätý Martin.....	639
Tomáš Klír–Hauke Kenzler: Vergleichende Untersuchungen von Arealen mittelalterlicher Ortswüstungen anhand von Phosphatanalysen. Die mittelalterliche Ortswüstung Schwarzenbach bei Cheb (Eger).....	657
F. BAUWERKE	
Miroslav Plaček: Die Oberflächenprospektion von weniger bekannten Adelssitzen im österreichischen Oberen Thayatal	683
Tomáš Durdík: Die Tore der Burg Pořešín	695
Zdeněk Škrabal–Eva Škrabalová–Zdeněk Vácha–Radim Vrla: Zusammenfassung der neuesten Erkenntnisse zur baulichen Entwicklung des Nordtraktes von Burg Pernstein (Pernštejn).....	711
Jiří Varhaník–Jan Zavřel: Die Burg Rabí – bislang übergangene Erkenntnisse aus älteren Untersuchungen des Tschechischen Geologischen Dienstes Geofond Prag	725
Štefan Oriško: Die mittelalterliche Backsteinarchitektur in der Slowakei	733
Bibiana Pomfyová: Mittelalterliche Sakralarchitektur in der Region Gemer und Malohont (Kleinhont)	745
Jozef Labuda–Martin Miño: Der Fund der Rathauskapelle St. Anna in Banská Štiavnica	763
Bořivoj Nechvátal: Die Archäologische Untersuchung der Kirche St. Margarethe in Strakonice.....	775
Zdeněk Schenk–Jan Mikulík: Neue Erkenntnisse aus der Untersuchung der Magdalenenkirche (St. Maria Magdalena) in Předmostí	793
Jiří Bouda–Hana Hanzlíková–Markéta Sochorová: Ein Beitrag zur baulichen Entwicklung von Schloss Hradiště in Blovice	803
G. ANDERES	
Pavel Šebesta: Hygiene im mittelalterlichen Eger (Cheb).....	815
Petr Charvát: Die Prager Juden und der erste Kreuzzug	835
Zdeňka Sůvová–Marie Wasková: Schwarze Katze, weißer Kater	839
CHRONIK	857
BUCHBESPRECHUNGEN UND MITTEILUNGEN ÜBER FACHLITERATUR	868
LISTE DER AUTOREN	870
ABKÜRZUNGEN	872